

STAUROS

č. 3 február 2022

Informátor gréckokatolíckej farnosti Bratislava - Staré Mesto

slovičko o SLOVE

Nedávno ma zaujala myšlienka známeho umelca, herca Antonyho Hopkinsa .Jemu je pripisovaný výrok, podľa ktorého vraj žijeme v dobe, kde „pohreb je viac ako ten zosnulý, kde svadba je viac ako láska, kde výzor sa cení viac ako myseľ. Žijeme v dobe tzv. obalovej kultúry.“ Kladieme dôraz na obal a pohrdame pritom obsahom.

Slávili sme sviatok Stretnutia nášho Pána, Boha a Spasiteľa Ježiša Krista. A jednou z otázok, ktorú sme si pritom položili bola aj otázka *prečo*. Prečo sa Pán Ježiš podrobuje zákonu, ktorý sám vymyslel? Jeho odpoveď keď neskôr vyrástol bola: „Aby ho naplnil.“ Aby ho vyplnil sebou samým. Aby ho vyplnil skutočným obsahom, Aby sme nedodržiavali zákon iba kvôli zákonu. Ale videli jeho obsah – Ježiša Krista. Lebo veľa vecí v oblasti viery robíme možno už zo zvyku, možno sme pri istej pravidelnosti upadli do rutiny. Už ani neviem, prečo to vlastne robím. Práve preto nám na začiatku pôstnej prípravy prichádza na pomoc evanjelium rovnomennej nedele - O mýtnikovi a farizejovi (Lk 18, 10-14). A v ňom ma zastavila hneď jeho prvá veta: *Dvaja ľudia vstúpili do chrámu modliť sa*. Lebo táto jednoduchá veta v sebe skrýva dôležité otázky. **Načo vlastne chodíme do chrámu? Načo vlastne taký chrám slúži?** Tieto otázky sú ešte aktuálnejšie dnes, keď niektorí zistili, že sa to vlastne dá aj bez chrámu, bez sv. liturgie či bez sv. omše. Akoby to dnešnému človekovi už hovorilo len málo. Pre mnohých aj pokrstených ľudí je toto iba strata času. Využívajú ho viac „zmysluplne“. Trávia čas s rodinou, oddychujú v prírode či posteli, športujú... Rodičia máme skúsenosť s dospievajúcimi či staršími deťmi, že pri téme chrámu zápasíme s otázkou či dokonca dieťaťom: Mám toho syna či dcéru nechať na pokoji alebo ho ešte nútiť? Ved' má za sebou ťažký týždeň a včera sa bol zabaviť, prišiel neskoro... A potom má už svoje roky. Ako týmto deťom vysvetliť, ako ich presvedčiť, ako ich motivovať? Aké je teda riešenie? Existuje vôbec nejaké? Väčšinou v kútiku duše dúfame, že si to tie deti snád' uvedomia neskôr, snád' im neskôr dôjde, snád' neskôr pochopia. Ale čo majú pochopiť? Čo si majú uvedomiť? Čo im má vlastne dôjsť? Pán Ježiš dnes povedal: *Dvaja ľudia vstúpili do chrámu*. Načo vlastne máme chodiť do chrámu my? Poznáme protiargumenty – taký najznámejší asi – ved' predsa Pán Boh je všade. A ja sa môžem modliť aj doma, v lese, v práci, v škole. Ved' Boh je všade. Nie je iba v chráme. Ďalším argumentom

je, že Boh to nepotrebuje. On nepotrebuje naše spevy, nepotrebuje naše modlitby, nepotrebuje našu oslavu, Boh to nepotrebuje! Poznáte aj takýto argument. Kedysi bola iná predstava. Kedysi si ľudia mysleli, že Pán Boh má preda sa na to právo, aby mu človek v nedeľu vzdal úctu, aby sa mu v nedeľu poďakoval za celý týždeň. Od tejto predstavy nebolo ďaleko k mági. Ak nepôjdeš v nedeľu na bohoslužbu, Pán Boh sa urazí. A keď sa urazí, bude to pre teba nebezpečné, nebude ťa žehnať. Naopak. Môže ťa potrestať. Tak teda radšej choď v nedeľu do chrámu a poistíš si Božiu priazeň. Magická predstava! Dnešný moderný človek na toto neskočí. Dnes si je každý strojom svojho šťastia. A navyše prevláda iné motto: Pomôž si človeče a aj Pán Boh ti pomôže! A potom má v rukách argument „obalovej kultúry“. Nepôjdem do chrámu., lebo tam stretnem samých farizejov. Chodia sa tam iba ukazovať a ohovárať iných! Do takého chrámu ja chodiť veru nebudem!

Zostane vôbec liturgia? Bude ešte v budúcnosti cirkvi bohoslužba?, povzdychne si ne jeden teológ. Nie je skutočná bohoslužba v tom, že žijem ako slušný človek? Že sa snažím dodržiavať morálne zásady a občas pomôžem iným? Veď Pán Boh nepotrebuje kult! Áno, to je pravda. Pán Boh to nepotrebuje. Ale som to ja, kto to potrebuje. Ale prečo to potrebujem? Lebo nás ohrozuje nebezpečná tendencia – *banalizovať a robiť všedným to sväté a nezvyčajné!* Preto potrebujeme bohoslužby, preto potrebujeme chrám. To kľúčové slovo je *bázeň*. Potrebujeme získať a udržať si *bázeň pred Pánom*, ktorý je svätý. Potrebujeme si vybudovať rešpekt pred Bohom, ktorý je láska. Pán Boh nie je len nejaký kamarát, na ktorého sa obrátim, kedy sa zachce mne. Boh je aj Ten úplne Iný, ten Najsvätejší. A vzťah s týmto Bohom si žiada bázeň. Aby som toho Večného a Milosrdného Boha, od ktorého všetko závisí, nezačal vnímať ako ostatné veci a osoby svojho života nezačal brať všedne. Potrebujeme bohoslužbu, potrebujeme chrám a liturgiu, aby sme z očí nestratili veľkosť nášho Boha. Práve túto veľkosť mal pred očami aj mýtnik z evanjelia. Z jeho úst vyšlo len jedno: „Bože buď milostivý mne hriešnemu.“ Nemeral sa s farizejom v zbožnosti tak, ako to robil on. Mýtnik sa v chráme postavil pred veľkého Boha.

Vstúpili sme do *predpôstneho obdobia* a vstúpili sme do chrámu. Niektorí fyzicky, iní virtuálne. Každý podľa svojich možností. Ale všetci s rovnakým dôvodom. Aby sme sa postavili pred svojho Boha v pokore. Aby sme si znova uvedomili dve veľkosti. Veľkosť svojich hriechov a veľkosť svojho Boha, veľkosť Jeho lásky. Bez tejto veľkosti zostaneme aj naďalej iba *ľudia obalovej kultúry*.

PREDPÔSTNE OBDOBIE

Vo východnej cirkvi sa zachovala starobylá tradícia osobitnej prípravy na Veľký pôst – Štyridsiatnicu, o ktorej svedčia homílie cirkevných otcov, napr. sv. Bazila Veľkého, sv. Jána Zlatoústeho, či Cyrila Alexandrijského. Cieľom tejto prípravy je obnoviť náš vzťah k Bohu a takto mať čo najväčší duchovný osah z pôstu. Príkladmi zo Svätého písma, ktoré nám Cirkev po tieto dni predkladá, sa má kresťan povzbudiť k pravej modlitbe, pokániu a hlbokkej ľútosti nad hriechmi. Taktiež nadobudnúť správny postoj k Bohu, v ktorom má vidieť milosrdného Otca, ale aj spravodlivého sudcu. Všetko to vedie človeka k tomu, aby zanechal pýchu a nadutosť farizeja, pokorne sa modlil ako mýtnik, kajal sa ako márnokratný syn, mal bázeň pred Božím súdom a oplakával svoje priestupky ako praotec Adam. Aby prijal námahy pôstu na púšti.

Predpôstne obdobie tvoria štyri týždne a sú zvýraznené štyrmi nedeľami, ktoré dostali svoj názov podľa perikop z evanjelia, ktoré sa čítajú v tieto nedele. Prvou z nich je nedeľa mýtnika a farizeja, druhou je nedeľa márnokratného syna, treťou je mäso-pôstna a štvrtou je syropôstna nedeľa. Liturgickou zvláštnosťou tohto obdobia sú kajúce tropáre, ktoré sa spievajú na utierni po čítaní sv. Evanjelia a 50. žalmu. Tieto tropáre sa spievajú až do piatej pôstnej nedele a vyjadrujú ducha modlitby, pokánia a pokory.

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 7. - 13. 2. 2022

Pondelok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Utorok	17:00 Sv. liturgia (slovenská)
Streda	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Štvrtok	17:00 Sv. liturgia (slovenská)
Piatok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Sobota	17:00 Sv. liturgia (slovenská) Následne: <i>veľká večiereň</i>
Nedeľa	O márnotratnom (stratenom) synovi, 5. hlas 8:00 Utiereň (cirkevnoslovanská) 9:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) 10:30 Sv. liturgia (slovenská) 12:00 Sv. liturgia (slovenská) 16:00 Sv. liturgia v <i>Pezinku - Cajle</i> 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská), následne: večiereň (slovenská)

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 14. – 20. 2. 2022

Pondelok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Utorok	17:00 Sv. liturgia (slovenská)
Streda	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Štvrtok	17:00 Sv. liturgia (slovenská)
Piatok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) * za manželov našej farnosti následne: <i>Akatist požehnaní rodín</i>
Sobota	Prvá zádušná 17:00 Sv. liturgia (slovenská), <i>panychída, hramoty</i> Následne: <i>veľká večiereň</i>
NEDEĽA	MÄSOPÔSTNA, 6. hlas 8:00 Utiereň (cirkevnoslovanská) 9:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) 10:30 Sv. liturgia (slovenská) 12:00 Sv. liturgia (slovenská) 16:00 Sv. liturgia v <i>Lehnicach</i> 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská), následne: večiereň (slovenská)

OZNAMUJEME

- Čo sa týka účasti na verejných bohoslužbách, podmienky sa zatiaľ nemenia. Nadalej platí režim OP (očkování a prekonaní) a maximálny počet účastníkov na bohoslužbe je 100. V nedeľu pokračujeme v slávení štyroch sv. liturgií a prosíme Vás, aby ste sa na jednotlivé sv. liturgie zapísali do tabuľky na stránke farnosti, prípadne nahlásili osobne.
- Týždeň po Nedeli o mýtnikovi a farizejovi je voľnica.
- V nedeľu, 13. 2. 22 bude po sv. liturgiách zbierka na Solidárny fond. Jej účelom je podpora ekonomicky slabších farností našej eparchie. Vopred ďakujeme za Vašu podporu.
- V nedeľu, 13. 2. 22 budeme sláviť sv. liturgiu v chráme Povýšenia sv. Kríža v Pezinku - Cajle so začiatkom o 16. 00 hod.
- Týždeň od 14. do 20. februára 2022 nesie prívlastok *Národný týždeň manželstva*. V jeho rámci bude v piatok, 18. 2. 22 sv. liturgia o 17.00 slávená za všetkých manželov/manželstvá našej farnosti a po nej sa pomodlíme *Akatist požehnaní rodín*. Viac informácií o možných aktivitách nájdete na stránke www.ntm.sk
- Sobota, 19. 2. 22 je *Prvá zádušná*. Sv. liturgia bude slávená za našich zosnulých veriacich, po ktorej bude panychída s hramotami. Kto by chcel obnoviť hramotu svojej rodiny, dopísať novú alebo doplniť mená zosnulých, môže tak urobiť v najbližších dňoch.
- V nedeľu, 20. 2. 22 budeme sláviť sv. liturgiu v chráme sv. Alžbety Uhorskej v Lehniciach so začiatkom o 16. 00 hod.
- Aj tento rok prosíme o podporu našej farnosti dvoma percentami z daní prostredníctvom nášho občianskeho združenia *Stauros Bratislava*, ktoré sme založili aj na tento účel. Potrebne tlačivá nájdete okrem chrámu aj na internetovej stránke farnosti: <https://bratislava.grkatba.sk/darujte-2/>. *Vaše darované prostriedky budú použité na výrobu nových vchodových dverí v našom chráme*. Ďakujeme srdečne za podporu.
- *Sv. tajomstvo manželstva* chcú prijať: *Daniel Čisár a Oleksandra Shelepets*. Prípadnú prekážku na uzavretie cirkevného manželstva je povinný dotýčny oznámiť cirkvi. Okrem toho je to príležitosť modliť sa za snúbencov, aby sa stali obrazom lásky Krista a cirkvi.
- Slovenskí biskupi pozývajú veriacich na púť do Ríma, na ktorej chcú spoločne poďakovať za minuloročnú návštevu pápeža Františka na Slovensku. Audiencia pre slovenských pútnikov u Svätého Otca bude vo Vatikáne v sobotu, 30. apríla 2022. V ten istý deň plánujú slovenskí biskupi sláviť s pútnikmi spoločnú svätú omšu v Bazilike sv. Petra o 14.00 hod. a na nasledujúci deň sv. omšu v bazilike Santa Mária Maggiore. Bližšie informácie budú zverejňované priebežne. V blízkej dobe bude vypracovaný variant programu púte autobusom i letecky. Na púť je možné cestovať napríklad aj s katolíckou televíziou LUX, alebo sa zorganizovať v rámci vlastnej farnosti či spoločenstva a taktiež individuálnou formou. Pútnikov prosíme, aby sa zaregistrovali prostredníctvom stránky navstevapapeza.sk, a tak si rezervovali zadarmo lístky na audienciu. Aktuálne podmienky vstupu do Talianska možno nájsť na webovej stránke ministerstva zahraničných vecí SR.

ĎAKUJEME

- Ďakujeme za upratovanie chrámu rod. *Beblavej, Pätoprstej a Rimovej (29. 1. 22) a rod. Buralovej a Zimovej (5. 2. 22)*
12. 2. 22 upratuje rod. Krajňáková a Telepčáková
19. 2. 22 upratuje rod. Semberová a Vavříková.
Ďakujeme za Vašu službu!

KONTAKT

• V prípade otázok, sv. spovede alebo iných požiadaviek nás, prosím, kontaktujte:

osobne: o. Rastislav Čížik, farár, **tel.:** 0911/400 845

e-mail: bratislava@grkatba.sk

o. Stanislav Diheneščík, výpomocný duchovný, **tel.:** 0903/946 717